

4.7 KULTURNA DEDIŠČINA

Povzetek

V širšem koridorju planskih različic V1 – V7 hitre ceste na odseku Koper – Dragonja so številne enote kulturne dediščine, planske različice pa vplivajo le na nekatere od njih, še najbolj na enote Škocjan pri Kopru – arheološko območje Škocjan, Škocjan pri Kopru – Kmetijska šola in Kulturna krajina, območje Padna – Nova vas – Sv. Peter.

Med variantami ni veliko razlik glede vplivov na enote kulturne dediščine, nikjer tudi ne pride do vpliva D (vpliv je bistven) ali E (vpliv je uničujoč). Pri vseh morebitnih vplivih so možni omilitveni ukrepi, kot npr. predhodni arheološki pregledi z različnimi izkopavalnimi in poizkopavalnimi postopki, ureditev nadomestne pešpoti, rekonstrukcije kulturnih teras, skladna obcestna ureditev, še posebej v bližini varovanih enot naselbinske dediščine.

Z vidika vplivov na enote kulturne dediščine sta najustreznejši varianti V2 in V6, sledi varianta V4, za njo V1 in manj ustrezne variante V3, V5 in V7, a razlike so majhne in vse variante so z vidika vplivov na enote kulturne dediščine sprejemljive.

4.7.1 Okoljski cilji, merila in metoda ugotavljanja in vrednotenja vplivov HC na kulturno dediščino

4.7.1.1 Način določitve okoljskih ciljev

Okoljski cilji plana so bili določeni na podlagi normativnih izhodišč, ki izhajajo iz v nadaljevanju navedenih nacionalnih dokumentov in mednarodnih konvencij:

- Strategija razvoja Slovenije (junij 2005);
- Resolucija o nacionalnem programu za kulturo (ReNPK0407, Ur.list RS št. 28/04);
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. 7/1999);
- Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije o krajini (MEKK), Ur.l. RS, št. 74/2003;
- Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije o varstvu arheološke dediščine (spremenjene) (MEKVAD), Ur.l. RS, št. 24/1999);
- Konvencija o varstvu stavbne dediščine Evrope (Granadska konvencija), (European convention for the Architectural Heritage of Europe, European Treaty Series No. 121, Council of Europe, 1985; Ur.l. SFRJ - Mednarodne pogodbe, št. 4-11/1991; Akt o notifikaciji nasledstva glede konvencij Sveta Evrope, Ženevskih konvencij in dodatnih protokolov o zaščiti žrtev vojne in mednarodnih sporazumov s področja kontrole oborožitve, za katere so depozitarji tri glavne jedske sile, Ur.l. RS št. 14/1992;
- Konvencija o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine (UNESCO, sprejeta 1972, veljavna od 1975; Ur.l. SFRJ, št. 56/1974, Akt o notifikaciji nasledstva glede konvencij UNESCO, mednarodnih večstranskih pogodb o zračnem prometu, konvencij mednarodne organizacije dela, konvencij mednarodne pomorske organizacije, carinskih konvencij in nekaterih drugih mednarodnih večstranskih pogodb, Ur.l. RS - Mednarodne pogodbe, št. 15/1992, Ur.l. RS, št. 54/92).

4.7.1.2 Merila, metoda ugotavljanja in vrednotenja vplivov HC

Metodološka izhodišča temeljijo na usklajenih okoljskih ciljih, normativnih izhodiščih, merilih in metodologiji vrednotenja in ocenjevanja, ki so podani v tabeli v nadaljevanju.

Tabela 4.7-1: Metodologija vrednotenja in ocenjevanja vpliva izvedbe HC na kulturno dediščino

Okoljski cilj plana	Zakonska izhodišča	Kazalci	Metodologija
<p>Vzdrževanje in obnavljanje dediščine ter preprečevanje njene ogroženosti</p> <p>Preprečevanje posegov, s katerimi bi se utegnile spremeniti lastnosti, vsebina, oblike in s tem vrednost dediščine</p> <p>Ohraniti število spomenikov kulturne dediščine</p> <p>Ohraniti velikosti območij kulturne dediščine</p> <p>Ohraniti lastnosti spomenikov in območij kulturne dediščine</p> <p>Uveljavljati nedestruktivne metode raziskav, predvsem arheološke dediščine</p>	<p>Zakon o varstvu kulturne dediščine, (Ur. l. RS, št. 7/1999, 4. čl.)</p> <p>Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije o varstvu arheološke dediščine (spremenjene) (MEKVAD), Ur.l. RS, št. 24/1999);</p> <p>Zakon o ratifikaciji Evropske konvencije o krajini (MEKK), Ur.l. RS, št. 74/2003;</p> <p>Resolucija o nacionalnem programu za kulturo (ReNPK0407, Ur.list RS št. 28/04);</p> <p>Konvencija o varstvu stavbne dediščine Evrope (Granadska konvencija) No. 121, Council of Europe, 1985;</p> <p>Konvencija o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine (UNESCO, sprejeta 1972, veljavna od 1975).</p>	<p>Prisotnost spomenikov in območij kulturne dediščine upoštevajoč njihov pomen in režim varovanja</p>	<p>Vrednotenje</p> <p>Na podlagi preučitve smernic ter preveritve pri pristojni območni enoti Zavoda za kulturno dediščino se opredeli, katera območja in spomeniki kulturne dediščine so evidentirani na območju obravnave in kakšno je njihovo vplivno območje. Na podlagi kartografskega pregleda se ugotovi odnos stanja KD in obravnavanega posega ter določi stopnjo vpliva na evidentirane spomenike in območja KD. Stopnja vpliva je ocenjena kot hujša, če so zaradi obravnavanega posega spomeniki ali območja kulturne dediščine uničena ali poškodovana, če je neprimerno urejena njihova okolica, motena njihova prostorska integriteta, vidnost, dostopnost ipd.</p> <p>Ocenjevanje</p> <p><u>A – vpliva ni oz. je pozitiven:</u> posegi v sklopu izvedbe plana so izven vplivnega območja kulturne dediščine ali izboljšujejo stanje enot KD – posledice izvedbe plana bode nespremenjene ali pozitivne;</p> <p><u>B - vpliv je nebitven:</u> posegi v sklopu izvedbe plana so v bližini vplivnega območja kulturne dediščine, območje posega je v vidnem polju KD, poseg sicer ne vpliva na KD;</p> <p><u>C - vpliv je pod pogoji nebitven:</u> posegi v sklopu izvedbe plana so neposredno ob vplivnem območju kulturne dediščine, nekoliko degradirajo vidno kakovost dediščine, vendar so možni in izvedljivi učinkoviti omilitveni ukrepi;</p> <p><u>D - vpliv je bitven:</u> posegi v sklopu izvedbe plana so predvideni preko delov območja kulturne dediščine, degradirajo vidno kakovost dediščine, motijo njeno prostorsko integriteto in omejujejo dostopnost;</p> <p><u>E - vpliv je uničujoč:</u> posegi v sklopu izvedbe plana so predvideni neposredno preko območja ali spomenika kulturne dediščine in ga uničijo.</p>

4.7.2 Obstoječe stanje okolja

4.7.2.1 Opis obstoječega izhodiščnega stanja in obstoječe obremenjenosti okolja

V širšem koridorju variant državnega lokacijskega načrta za HC odsek Koper – Dragonja so v tabeli 2 našteje evidentirane enote kulturne dediščine, vpisane v Register nepremičnine kulturne dediščine (RKD) oziroma prikazane v grafični prilogi, posredovani s strani Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Piran.

Tabela 4.7-2: Prikaz enot kulturne dediščine v širšem koridorju variant

Zap.št.	Ime enote	Vrsta dediščine
1	Bertoki – arheološko najdišče Pri Tottu	A
2	Bertoki – arheološko območje Arjol	A
3	Škocjan pri Kopru – arheološko območje Sv. Mihael	A
4	Škocjan pri Kopru – arheološko območje Škocjan	A
5	Koper – arheološko najdišče pri Angelu	A
6	Bošamarin – arheološko najdišče Vrgaluca (*)	A
7	Grinjan – arheološko najdišče nad Šalarskim poljem	A
8	Šalara – arheološko najdišče Paderna	A
9	Gažon – arheološko najdišče Stare njive	A
10	Gažon – arheološko najdišče Hrib nad Gažonom	A
11	Šalara – arheološko najdišče Sv. Štefan	A
12	Gažon – arheološko najdišče Velike njive	A
13	Baredi – arheološko najdišče Sv. Donat	A
14	Grintovec – arheološko območje Kaverljag	A
15	Šared – arheološko najdišče Grublje	A
16	Cetore – arheološko najdišče Medljan	A
17	Korte – arheološko najdišče Kaštelir pri Čedljah	A
18	Padna – arheološko najdišče pod Sabatom	A
19	Korte – arheološko najdišče Bocan	A
20	Korte – arheološko najdišče Stara vas pri Medoših	A
21	Dragonja – Arheološko najdišče Grubelce pri Dragonji	A
22	Parecag – arheološko najdišče Sv. Nedelja pri Medoših	A
23	Bertoki Graščina Panajatopulo	S
24	Škocjan pri Kopru – Obcestni kamen beneške ceste	Z
25	Škocjan pri Kopru – cesta za Bertoke, niša na škarp	E
26	Škocjan pri Kopru – Kmetijska šola	Z
27	Škocjan pri Kopru – Spominsko obeležje sedmim ubitim partizanom	Z
28	Škocjan pri Kopru – vodni rezervoar (*)	T
29	Škocjan pri Kopru – pokopališče	Z
30	Škocjan pri Kopru – spomenik padlim v NOB	Z
31	Bošamarin – Cerkev sv. Hieronima	S
32	Gažon – Pokopališče	Z
33	Gažon – Spomenik padlim za svobodo	Z

34	Gažon – Cerkev Sv. Petra in Pavla	S
35	Korte – kamniti most na Drnici	S
36	Korte – kamniti most na Medljanščici	S
37	Koper – mestno jedro	N
38	Koper – Šalara atrijsko naselje	N
39	Gažon – vas	N
40	Srgaši – vas	N
41	Grbci – zaselek (*)	N
42	Padna – vas	N
43	Korte – vas	N
44	Nova vas nad Dragonjo – vas	N
45	Sv. Peter – vas	N
46	Krog – zaselek (*)	N
47	Medoši – zaselek (*)	N
48	Kulturna krajina, območje Izolski amfiteater	K
49	Kulturna krajina, območje Cetore – Korte – Medoši	K
50	Kulturna krajina, območje Padna – Nova vas – Sv. Peter	K

Opomba: označene z (*) so enote KD, ki so prikazane le na posredovani grafični prilogi

Legenda: A arheološka dediščina
S stavbna dediščina
Z zgodovinska dediščina
E etnološka dediščina
T tehniška dediščina
N naselbinska dediščina
K dediščinska kulturna krajina

V tabeli 3 so (izmed prej naštetih) navedene enote kulturne dediščine, do katerih se je Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Piran v smernicah konkretno opredelil.

Tabela 4.7-3: Prikaz enot kulturne dediščine na vplivnem območju plana

EŠD ali številka predloga	Ime enote
1334	Bertoki – arheološko območje Arjol (Arijol, Ariolo)
RKD-08-01-00105	Škocjan – arheološko območje Sv. Mihael
1393	Škocjan – arheološko območje Škocjan
14311	Škocjan – obcestni kamen beneške ceste
17104	Škocjan - cesta za Bertoke, niša na škarpri
predlog št. 08-00-ZRD-02-190	Koper – Šalara, atrijsko naselje
16594	Gažon – arheološko območje Stare njive
15230	Srgaši – vas
260	Korte – vas
508	Padna – vas
21627	Kulturna krajina, območje Cetore – Korte – Medoš
	Kulturna krajina, območje Sveti Peter – Padna – Nova vas

Naknadno so bili v dopolnitvah smernic posredovani še podatki za enoto kulturne dediščine: Škocjan pri Kopru – Kmetijska šola v sklopu katere je tudi enota kulturne dediščine Škocjan pri Kopru - Spominsko obeležje sedmim ubitim partizanom.

EŠD ali številka predloga	Ime enote
Rkd-0805-00035	Škocjan pri Kopru – Kmetijska šola
	Škocjan pri Kopru - Spominsko obeležje sedmim ubitim partizanom

V območju koridorjev tras HC se nahaja še enota kulturne dediščine Koper – Trasa opuščene ozkotirne železnice Trst – Poreč (RKD-08-05-00011).

Varstveni režim enotam kulturne dediščine določa Zakon o varstvu kulturne dediščine, predvsem pa strokovne zasnove oz. akti o razglasitvi za kulturni spomenik (navedeni v Smernicah, Strokovne zasnove varstva kulturne dediščine, št. O/II2902-04, september 2004). Evropska konvencija o varstvu arheološke dediščine (Malteška konvencija), se nanaša na prepoznavanje arheološke dediščine in varstvene ukrepe, npr. zavarovanje in vzdrževanje arheološke dediščine, in to, če je le mogoče, »in situ«, celostno varstvo arheološke dediščine, financiranje raziskovanja in ohranjanja, zbiranje in širjenje znanstvenih informacij, ozaveščanje javnosti, preprečevanje nezakonitega prometa, medsebojno strokovno in znanstveno pomoč in nadzor ter je za predmetni plan pomembna, ker opredeljuje tudi povezavo med ohranjanjem arheološke dediščine in prostorskim načrtovanjem.

4.7.2.2 Območja posebnega režima

Temeljna vsebina in cilji varstva dediščine so:

- vzdrževanje in obnavljanje dediščine ter preprečevanje njene ogroženosti,
- preprečevanje posegov, s katerimi bi se utegnile spremeniti lastnosti, vsebina oblike in s tem vrednost dediščine,
- skrb za uveljavljanje in razvoj sistema dediščine.

Na osnovi Malteške konvencije mora investitor zagotoviti:

- rezervatno varstvo arheološke dediščine na celotnem območju urejanja avtocestnega odseka,
- izvedbo predhodnih arheoloških raziskav (ekstenzivni, intenzivni površinski in podpovršinski pregled, geofizikalne meritve in analize aeroposnetkov) na celotni trasi v območju lokacijskega načrta, na osnovi katerih bodo naknadno določeni in posredovani natančnejši pogoji za varstvo,
- izvedbo zaščitnih izkopavanj potencialno odkritih najdišč, vključno z vsemi poizkopavalnimi postopki; opozarjamo, da so glede na rezultate arheoloških raziskav lahko zahtevane tudi posebne tehnične rešitve ali po potrebi tudi večje spremembe prostorskih izvedbenih načrtov,
- stalen arheološki nadzor nad vsemi zemeljskimi deli v sklopu izvedbe lokacijskega načrta avtocestnega odseka.

4.7.3 Vplivi HC na kulturno dediščino

V nadaljevanju se pri podrobnejši opredelitvi vplivov planskih različic na enote kulturne dediščine omejujemo na ožji koridor variant, kjer dejansko še lahko pride do vplivov na enote kulturne dediščine zaradi izvedbe plana.

Planske različice V1 - V7 zaradi rekonstrukcije priključka Bertoki v enaki meri posegajo na enoto kulturne dediščine Koper – Trasa železnice Trst – Poreč, (RKD-08-05-00011). Na tem odseku trasa železnice Trst – Poreč zaradi izvedene nove železniške proge in priključka Bertoki že v zatečenem stanju ni več ohranjena.

Vpliv izvedbe plana – planskih različic V1 – V7 na enoto kulturne dediščine Koper – Trasa železnice Trst – Poreč, (EŠD 1334) je pri vseh enak in ocenjen kot A - vpliv je pozitiven: posegi v sklopu izvedbe plana so sicer neposredno v vplivnem območju kulturne dediščine, vendar je rekonstrukcija priključka Bertoki načrtovana tako, da bo zaradi predhodnih posegov v prostor prekinjena trasa opuščene ozkotirne železnice ponovno kontinuirana.

Planske različice V1 – V7 posegajo z enakim potekom trase krakov in rekonstrukcije ceste v Bertoke v sklopu rekonstrukcije priključka Bertoki na skrajni vzhodni rob enote kulturne dediščine Bertoki – arheološko območje Arjol (Arijol, Ariolo), (EŠD 1334).

Vpliv izvedbe plana – planskih različic V1 – V7 na enote kulturne dediščine Bertoki – arheološko območje Arjol (Arijol, Ariolo), (EŠD 1334) lahko predstavlja uničenje, poškodbe ali prekritje arheoloških najdb, je pa vpliv za vse navedene variante enak in ocenjen kot C – vpliv je pod pogoji nebitven: posegi v sklopu izvedbe plana so sicer neposredno v vplivnem območju kulturne dediščine, vendar so možni in izvedljivi učinkoviti omilitveni ukrepi.

Planske različice V4, V5, V6 in V7 z enakim potekom trase tangirajo enoto kulturne dediščine Škocjan – arheološko območje Sv. Mihael (predlog št. 08-00-ZRD-02-132) – severozahodni del in po sredini prečkajo, deloma po površini, deloma s predorom, enoto Škocjan – arheološko območje Škocjan (EŠD 1393).

Vpliv izvedbe plana – planskih različic V4, V5, V6 in V7 na enoto kulturne dediščine Škocjan – arheološko območje Sv. Mihael lahko predstavlja uničenje, poškodbe ali prekritje arheoloških najdb, je pa vpliv za vse navedene variante enak in ocenjen kot C – vpliv je pod pogoji nebitven: posegi v sklopu izvedbe plana so na robu vplivnega območja kulturne dediščine, vendar so možni in izvedljivi učinkoviti omilitveni ukrepi.

Vpliv izvedbe plana – planskih različic V4, V5, V6 in V7 na enoto kulturne dediščine Škocjan – arheološko območje Škocjan lahko predstavlja uničenje, poškodbe ali prekritje arheoloških najdb, je pa vpliv za vse navedene variante enak in ocenjen kot C – vpliv je pod pogoji nebitven: posegi v sklopu izvedbe plana so sicer neposredno v vplivnem območju kulturne dediščine, vendar so možni in izvedljivi učinkoviti omilitveni ukrepi.

Planske različice V1, V2 in V3 posegajo z enakim potekom trase na enoto kulturne dediščine Škocjan pri Koprju – Kmetijska šola Rkd-08-05-00035. Deviacija obstoječe ceste Koper – Bertoki prečka in tangira območje objekta dediščine.

Vpliv izvedbe plana – planskih različic V1, V2 in V3 na enote kulturne dediščine Škocjan pri Koprju – Kmetijska šola Rkd-08-05-00035 je za navedene variante enak in ocenjen kot C – vpliv je pod pogoji nebitven: posegi v sklopu izvedbe plana so sicer neposredno v vplivnem območju kulturne dediščine, delno motijo njeno prostorsko integriteto samega objekta in omejujejo dostopnost, vendar so možni in izvedljivi učinkoviti omilitveni ukrepi. Sam objekt Kmetijske šole pa fizično ne bo tangiran.

Planske različice V1, V2 in V3 posegajo z enakim potekom trase na enoto kulturne dediščine Škocjan pri Koprju – Spominsko obeležje sedmim ubitim partizanom. Deviacija obstoječe ceste Koper – Bertoki prečka in tangira območje objekta dediščine.

Vpliv izvedbe plana – planskih različic V1, V2 in V3 na enote kulturne dediščine Škocjan pri Koprju - Spominsko obeležje sedmim ubitim partizanom je enak in ocenjen kot C – vpliv je pod pogoji nebitven: posegi v sklopu izvedbe plana so predvideni neposredno v območju kulturne dediščine (variate potekajo preko zidu, kjer je nameščena spominska tabla), vendar so skladno s smernicami možni in izvedljivi učinkoviti omilitveni ukrepi.

Planske različice V1, V2 in V3 se neposredno približajo ter prečkajo jugovzhodni vogal enote kulturne dediščine Koper – Šalara, atrijsko naselje (predlog št. 08-00-ZRD-02-190). Izvedba plana posega na vrtilčarske površine in nikjer ne posega v grajeno strukturo.

Vpliv izvedbe plana - planskih različic V1, V2 in V3 na enoto kulturne dediščine Koper – Šalara, atrijsko naselje je ocenjen kot neposreden vpliv, z oceno: C – vpliv je pod pogoji nebitven: posegi v sklopu izvedbe plana so sicer neposredno v vplivnem območju kulturne dediščine, vendar glede na gradbenotehnične in vizualne lastnosti naselja ne degradirajo vidnih kakovosti dediščine, istočasno pa so možni in izvedljivi tudi učinkoviti omilitveni ukrepi.

Planski različici V2 in V6 prečkata enoto kulturne dediščine Gažon – arheološko območje Stare njive – a na območju dediščine trasi v celoti potekata v predoru.

Vpliv izvedbe plana - planskih različic V2 in V6 na enoto kulturne dediščine Gažon – arheološko območje Stare njive je ocenjen kot A –vpliva ni: posegi v sklopu izvedbe plana so izven vplivnega območja kulturne dediščine (zaradi poteka v predoru) – posledice izvedbe plana bodo nespremenjene.

Vse planske različice V1 – V7 posegajo z različnimi poteki tras na robove vplivnega območja enote kulturne dediščine Srgaši – vas (predlog št. 08-00-ZRD-02-195). Planski različici V3 in V7 potekata po zahodnem robu vplivnega območja, različici V2 in V6 le mestoma tangirata južni rob vplivnega območja, različice V1, V4 in V5 pa v celoti potekajo po južnem robu vplivnega območja enote kulturne dediščine Srgaši – vas (predlog št. 08-00-ZRD-02-195).

Vpliv izvedbe plana na enoto kulturne dediščine Srgaši – vas je za vse različice V1 – V7 ocenjen kot neposreden vpliv z oceno: C – vpliv je pod pogoji nebistven: posegi v sklopu izvedbe plana so sicer neposredno v vplivnem območju kulturne dediščine in delno degradirajo vidno kakovost dediščine in njeno prostorsko integriteto, vendar so možni in izvedljivi učinkoviti omilitveni ukrepi, v sklopu te ocene pa sta ugodnejši različici V2 in V6, najmanj ugodne pa V1, V4 in V5.

V zadnjem delu odseka imajo vse planske različice V1 – V7 enak potek in v enaki meri vplivajo na enote kulturne dediščine in sicer:

Planske različice V1 – V7, vključno z območjem oskrbnega centra (ki je pri vseh planskih različicah enak) skoraj v celotnem poteku (razen na območju naselja Dragonja) v zadnjem delu (del C) posegajo na enoto kulturne dediščine Kulturna krajina, območje Sveti Peter – Padna – Nova vas.

Deviacija glavne ceste G1-11 (zaradi lokacije oskrbnega centra) posega tudi na rob vplivnega območja enote kulturne dediščine Padna – vas (EŠD 508), priključek Padna z deviacijami pa posega na robove vplivnih območij enot kulturne dediščine Korte – vas (EŠD 260) in Padna – vas (EŠD 508).

Vpliv izvedbe plana - planskih različic V1 – V7 na enoto kulturne dediščine Kulturna krajina, območje Sveti Peter – Padna – Nova vas in enoti kulturne dediščine Korte – vas in Padna – vas je ocenjen kot neposreden vpliv, z oceno: C – vpliv je pod pogoji nebistven: posegi v sklopu izvedbe plana so sicer neposredno v območju kulturne dediščine in delno degradirajo vidno kakovost dediščine ali mestoma posegajo v prostorsko integriteto dediščine oz, njenega vplivnega območja, vendar so možni in izvedljivi učinkoviti omilitveni ukrepi.

V bližini vplivnega območja izvedbe plana se nahajajo enote kulturne dediščine Koper – arheološko najdišče pri Angelu, Grinjan – arheološko najdišče nad Šalarskim poljem, Šalara – arheološko najdišče Paderna, Gažon – arheološko najdišče Hrib nad Gažonom, Škocjan pri Kopru – vodni rezervoar in Grbci – zaselek (pod zaporednimi številkami 5, 7, 8, 10, 28 in 41 v tabeli 2).

Vpliv izvedbe plana - planskih različic V1 – V7 na našete arheološke enote kulturne dediščine je ocenjen kot A –vpliva ni: posegi v sklopu izvedbe plana so izven vplivnega območja kulturne dediščine, fizično ne posegajo v območja arheološke dediščine in ne predstavljajo nevarnosti uničenja, poškodb ali prekritje možnih arheoloških najdb – posledice izvedbe plana bodo nespremenjene.

Za ostale imenovane enote kulturne dediščine (vodni rezervoar, zaselek Grbci) je vpliv izvedbe plana - planskih različic V1 – V7 ocenjen kot B – vpliv je nebistven: posegi v sklopu izvedbe plana so v bližini vplivnega območja kulturne dediščine ali pa je območje posega v vidnem polju KD, poseg pa sicer ne vpliva na kulturno dediščino.

Preostale enote kulturne dediščine iz tabele 2, ki izrecno niso navedene, so izven območja posegov v sklopu izvedbe plana in izven vplivnega območja kulturne dediščine.

Vpliv na njih je ocenjen kot A – vpliva ni. Posledice izvedbe plana bodo nespremenjene.

Tabela 4.7-4: Skupna ocena vpliva HC na kulturno dediščino

Varianta	V1 (A1+B1+C1)	V2 (A1+B3+C1)	V3 (A1+B4+C1)	V4 (A2+B2+C1)	V5 (A3+B1+C1)	V6 (A3+B3+C1)	V7 (A3+B4+C1)
Odsek A	C	C	C	C	C	C	C
Odsek B	B	A	C	B	C	A	C
Odsek C	C	C	C	C	C	C	C
Skupna ocena	C	C	C	C	C	C	C
Vrstni red	4	1-2	5-7	3	5-7	1-2	5-7

Ocenjujemo, da sta najprimernejši varianti V2 in V6.

4.7.4 Omilitveni ukrepi

Enota kulturne dediščine Koper – Trasa železnice Trst – Poreč

Glede na stanje enote kulturne dediščine Koper – Trasa železnice Trst – Poreč na območju priključka Bertoki se bo z izvedbo plana situacija izboljšala. Trasa opuščene železnice (sedaj kolesarska pot) je prav na območju priključka Bertoki zaradi raznih posegov v prostor v preteklosti (železnica, obstoječa HC) prekinjena. Z izvedbo plana je predviden kontinuiran potek trase kolesarske poti mimo Škocjanskega zatoka z navezavo na ohranjeni del trase.

Arheološka kulturna dediščina

Za varovanje arheološke kulturne dediščine je potrebno upoštevati kulturnovarstvene pogoje. Trasa ceste načeloma ne sme posegati v znana varovana območja arheološke dediščine. Investitor mora zagotoviti:

- rezervatno varstvo arheološke dediščine – trasa ceste naj se izogne varovanim arheološkim lokacijam (Bertoki – arheološko območje Arjol, Škocjan – arheološko območje Sv. Mihael in Škocjan – arheološko območje Škocjan);
- izvedbo predhodnih arheoloških raziskav pred začetkom gradbenih del (ekstenzivni, intenzivni površinski in podpovršinski pregled, geofizikalne meritve in analize aeroposnetkov);
- izvedbo zaščitnih izkopavanj potencialno odkritih najdišč, vključno z vsemi poizkopavalnimi postopki (glede na rezultate arheoloških raziskav so lahko zahtevane tudi posebne tehnične rešitve ali po potrebi tudi večje spremembe trase);
- stalen arheološki nadzor nad vsemi zemeljskimi deli v sklopu izvedbe lokacijskega načrta (o poteku nadzora se investitor predhodno dogovori z ZVKDS, OE Piran);
- kritje stroškov površinskih pregledov, morebitnih arheoloških izkopavanj in arheološkega nadzora.

Enota kulturne dediščine Koper – Šalara, atrijsko naselje

Na območju prečkanja trase ceste preko enote kulturne dediščine Šalara, atrijsko naselje je potrebno posebno pozornost nameniti krajinski ureditvi obcestnega območja in intenzivno ozeleniti verjetno protihrupno zaščito.

Obdelovalne terase na območju enote kulturne dediščine kulturna krajina in na vplivnem območju (ruralne) naselbinske dediščine

Obnova in urejanje teras na območju enot kulturne dediščine kulturna krajina območje Sveti Peter – Padna – Nova vas in vplivno območje enot kulturne dediščine Srgaši – vas, Padna – vas in Korte - vas mora biti naslednja:

- višina zidanega opornega zidu terase ne sme presegati 2 m, zid je lahko nižji. Največja višina terase je lahko 2,60 m, s tem, da je 2/3 višine zidan oporni zid, 1/3 pa nasuta brežina pod naklonom 1:1,5. Navedeni odnos višin se lahko uporabi tudi pri nižjih terasah. Največji naklon površine terase je 5%;
- oblikovanje teras – velikost in horizontalno povezovanje – mora biti povzeto po obstoječi tipologiji teras. Vse terase morajo biti dostopne;
- oporni zidovi teras morajo biti zidani v lokalnem kamnu – flišnem peščenjaku, v horizontalnih plasteh, z vezanimi vogali. Zunanji izgled opornega zidu mora ustvarjati videz suhe kamnite gradnje, zato je možna uporaba malte oz. veziva zidu samo na notranji strani opornega zidu. Najmanjša dovoljena debelina kamnitega zidu je 25 cm – v primeru izvedbe z armiranim betonskim zidom;
- v primeru gradnje s kamnom mora biti debelina opornega zidu tako velika, da prepreči porušitev. Stiki med kamni morajo biti minimalni. Zaključna vrsta kamna v zidu mora biti visoka najmanj toliko, kot je širok zid, da se onemogoči krušenje zadnje vrste položenega kamna. Velikost kamnov ne sme biti večja, kot jo lahko premakneta in dvigneta dva odrasla človeka. Oblikovanje zidov s pokončno stoječimi kamni in izvedba opornih zidov, zidov kanalov meteoritnih vod ali kaskadnih jaškov v vidnem betonu ali opeki ni dovoljena. Izvzeti so pokrovi jaškov;
- za ozelenitev brežin vkopov in nasipov naj se uporabi lokalno avtohtono grmičevje: žuka, ruj, jesen ipd.
- za protihrupne ograje je možno uporabiti oz. zasaditi dvojno vrsto gosto zasajenih cipres, katerih niz mora biti neenakomerno prekinjan;
- prostor med nasipom hitre ceste in brežino naj bo nasut z zemljo tako, da se umetno ustvarjena dolina med brežino in nasipom hitre ceste spremeni v ravno površino naklonjeno proti cesti;

V primeru, da bo zaradi trase ceste potrebno porušiti stanovanjski objekt, mora biti nova lokacija nadomestne gradnje v poselitvenem območju naselja. Nadomestnih objektov ni možno graditi na kmetijskih ali gozdnih površinah. Na območjih enot kulturne dediščine ni možno locirati deponij viškov materiala.

Enota kulturne dediščine Škocjan pri Kopru – Kmetijska šola

Glede na varstvene režime ki so podani za enoto kulturne dediščine Škocjan pri Kopru – Kmetijska šola, se mora ohraniti stavba z dvoriščem pred stavbo. Dvorišče se od ceste loči z opornim zidom, ki mora biti na zunanji strani pozidan z flišnim peščenjakom. Kamen mora biti na vidni strani enotno obdelan, položen v horizontalne plasti z razmakom plasti največ 1,5 cm in stiki morajo biti zastičeni s poglobljeno fugo. Na robu nastalega dvorišča se zasadijo listnata drevesa. Obstoječo dostopno pot se nadomesti z novo komunikacijo, ki bo namenjena pešcem in kolesarjem, ki bo povezovala dvorišče stavbe z vhodnim

portalom in je lahko izvedena kot nivojsko križanje s cesto. Nova komunikacija mora ohraniti smer poteka in širino obstoječe ceste. Po možnosti naj se ta peš pot poveže s peš potjo, ki poteka po trasi opuščene železniške proge Trst -Poreč. Piniya ob vhodu z Istrske ceste se mora ohraniti. Vse ostale deviacije lokalnih cest morajo biti izvedena tako, da se stavbi izognejo.

Enota kulturne dediščine Škocjan pri Kopru – Spominsko obeležje sedmim ubitim partizanom

Spominsko obeležje se prestavi na dvorišče, na primerno lokacijo in ustrezno uredi tako, da je možen dostop, ki ne bo oviran s parkiranimi avtomobili.

4.7.5 Spremljanje stanja okolja v času izvedbe HC

Za izdajo pozitivnega mnenja o upoštevanju usmeritev in pogojev je potrebno dokumentirati stanje pred gradnjo in sicer foto in video posnetek prostora z dediščino. Dokumentiranje mora biti izvedeno pred začetkom zemeljskih del. Za izdajo uporabnega dovoljenja mora biti dokumentirano tudi stanje po končanju del. Dokumentacija mora biti izdelana po navodilih ZVKDS OE Piran in hranjena pri njih.

Spremljanje stanja okolja v času izvedbe plana se zagotovi s predhodnim (10 dni) obvestilom pristojne inštitucije in omogočanjem njihovega ogleda izvedbe.

4.7.6 Viri

- 1 Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Piran, Smernice, št. O/II-2902-04, september 2004;
- 2 Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Piran, Dopolnitev smernic, št. O/II-1404-06, junij 2006
- 3 Ministrstvo za kulturo, Smernice, strokovne podlage in projektni pogoji, št. 35201-77/2004, september 2004;
- 4 Register nepremične kulturne dediščine RS
http://fjz1.web.si/ol.com/Rkd_212/Okoli.asp